

Nr 97.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa lägenheter å Grängesbergs gruvallmänning i Kopparbergs län; given Stockholm slott den 4 februari 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 4 februari 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Sköld, anför efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet:

I skrivelse den 29 januari 1938 har *domänstyrelsen* meddelat, att följande personer, nämligen Karl Fredrik Hedlund, Tilda Vilhelmina Nordström, Karl Helmer Bergström, Anders Gustaf Schollin och Karl Oscar Bergvall i en den 18 juli 1935 dagtecknad skrift anhållit att få inköpa vissa av dem disponerade områden av Örn Lars Janssons torp m. m. å Grängesbergs gruvallmänning i Grangärde socken av Kopparbergs län, samt att med anled-

ning härav på domänstyrelsens föranstaltande uppskattningsförrättning hållits i vederbörlig ordning. Vid styrelsens skrivelse finnas fogade till ärendet hörande handlingar, däribland en av distriktslantmätaren Mats Broström år 1935 upprättad karta med därå tecknad beskrivning.

Av förenämnda handlingar inhämtas:

Sökandena hava genom köp eller arv förvärvat de av dem disponerade lägenheterna. De hava därför varit av den uppfattningen, att de vore ägare av lägenheterna. Vid verkställd utredning har emellertid befunnits, att markområdena ingå i Grängesbergs gruvallmänning och således tillhöra kronan.

Lägenheterna bilda ett sammanhängande område, som är beläget i utkanten av Grängesbergs gruvsamhälle, 1,5 kilometer från Grängesbergs järnvägsstation och 18 kilometer från Ludvika stad.

Området har fördelats å fem lotter, vilka å förenämnda karta betecknats A, B, C, D och E. I lotterna C, D och E ingå dessutom delar av en mellan Örn Lars Janssons torp och gränsen mot Örebro län belägen omkring 10 meter bred markremsa av gruvallmänningen, vilken markremsa ej tillhör torpet. Därjämte har till försäljning ifrågasatts ett område av gruvallmänningen, som å kartan inlagts med blyerts och åtecknats a. Sistsagda område har benämnts lotten litt. F.

Arealer och saluvärden hava uppskattats till:

Lott	Areal tomtmark hektar	Saluvärde kronor
A (Hedlunds)	0.1500	150
B (Nordströms)	0.2290	200
C (Bergströms)	0.3120	750
D (Schollins)	0.3050	360
E (Bergvalls)	0.1740	650
F (a)	0.0310	310
	1.2010	2,420

Å lotterna A, B, C och D finnas lägenhetsinnehavarna tillhöriga boningshus m. fl. byggnader. Lotterna E och F äro obebyggda. Lotten F angränsar fastigheterna Lisselmågtorpet 2³⁰ och 2³³. Målarmästaren Klas Persson är ägare av berörda fastigheter ävensom av fastigheterna Lisselmågtorpet 2³¹ och 2³², vilka fyra fastigheter tillsammans nyttjas som en tomt och varå finnes ett Persson tillhörigt boningshus.

Förrättningsmannen har föreslagit, att lotterna försäljas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegenedom m. m. med tillträdesrätt för köpare den 1 juli 1938 och med hembuds rätt jämlikt 10 § förordningen för Karl Fredrik Hedlund till lotten A, för Tilda Vilhelmina Nordström till lotten B, för Karl Helmer Bergström till lotten C, för sterbhuset efter Anders Gustaf Schollin, vilken numera avlidit, till lotten D, för Karl Oscar Bergvall till lotten E och för Klas Persson till lotten F. Anledning föreläge icke att vid försäljningarna föreskriva särskilda villkor angående lotternas användning eller återköpsrätt. Förrättningsmannen har därjämte föreslagit, att vissa villkor i övrigt måtte iakttagas vid försäljningarna.

De personer, som föreslagits att erhålla hembuds rätt, hava förklarat sig villiga inköpa respektive lotter på angivna villkor.

Överlantmätaren har uttalat, att en faktisk besittningsrätt av Örn Lars Janssons torp utövats i nära ett hundra år, att de många upplåtelseerna och de jämförelsevis höga överlåtelseskillningarna tydde på, att denna besittning av jordområdets innehavare ansetts som en verklig äganderätt, att förenämnda markkremsa utgjorde del av lägenheten Rålinjeåsen, som syntes hava uppkommit icke genom en självständig bosättning utan genom ett inkräktande på gruvskogen från intilliggande i Örebro län belägna fastigheter, sannolikt beroende på osäkerhet om länsgränsens sträckning på marken, att det syntes olämpligt att till stamfastigheten bibehålla berörda strandremsa, vilken därefter icke kunde på något sätt lämpligen utnyttjas och i varje fall icke kunde avstyckas vare sig för att utgöra särskild fastighet för sig eller för att läggas till fastighet inom Örebro län, att området a syntes vara av samma natur som markkremsan, att ur lämplighetssynpunkt med hänsyn till fastighetsbildningen borde på ett eller annat sätt så ordnas, att fastigheterna Lisselmågtorpet 2³⁰ och 2³³ kunde slutbildas med tillskott av lämpliga delar av området a, att hela det nu till försäljning ifrågasatta området vore beläget inom del av Grängesbergs gruvallmänning, för vilken Kungl. Maj:t den 16 augusti 1929 med stöd av 1 kap. 42 § lagen om fastighetsbildning i stad förordnat, att särskilda föreskrifter med avseende å byggnadsverksamhetens ordnande (byggnadsordning) skola tillämpas, att stamfastighet vore Grängesbergs gruvallmänning 1¹ samt att hinder ej syntes möta mot avstyckning av de till försäljning föreslagna lotterna.

Vederbörande jägmästare, överjägmästare och bergmästare ävensom innehavarna av nyttjanderätten till gruvallmännigen hava icke haft något att erinra mot försäljningsförslaget.

Domänstyrelsen har för egen del anfört i huvudsak följande:

Jämväl styrelsen tillstyrkte förrättningsmannens förslag. Vid saluvärderingen hade hänsyn tagits till att lotterna A och B helt samt lotterna C, D och E huvudsakligen utgjordes av mark, som av innehavarna disponerats i god tro. Kostnaderna för uppskattningsförrättningen hade betalats av nämnda innehavare. Ärendet syntes ej kunna avgöras utan riksdagens medverkan.

Vid försäljningarna borde iakttagas beträffande samtliga lotter att lotterna överlåtes i det skick, vari de vid tillträdet befunnas, och att köparna vore skyldiga att dels omedelbart efter köpens avslutande föranstalta om lotternas avstyckning, som skulle av köparna bekostas, dels ock tåla de jämkningar i lotternas gränser och eljest, vilka kunde komma att vid avstyckningen bestämmas, beträffande lotterna A, B, C, D och E att lotterna medgäves rätt till utfartsväg över stamfastigheten, beträffande lotterna A, B, C och D att i köpen ej inginge enskilda tillhöriga, å lotterna befintliga byggnader och anläggningar och att köparna vore skyldiga tåla skada och intrång, som förorsakades lotterna genom över desamma framdragna elektriska ledningar, samt beträffande lotten F att lotten avstyckades för sammanläggning med fastigheterna Lisselmågtorpet 2³⁰ och 2³³.

Jag biträder det av domänstyrelsen tillstyrkta försäljningsförslaget och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, *Departements-
chefen.*

att av Grängesbergs gruvallmänning 1¹ i Grangärde socken av Kopparbergs län ifrågavarande lotter A, B, C, D, E och F (a), vilka finnas närmare angivna å en av distrikts-

lantmätaren Mats Broström år 1935 upprättad karta, må med tillträdesrätt för köpare den 1 juli 1938 försäljas enligt förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., *lotten A* med en areal av omkring 0.1500 hektar och ett saluvärde av 150 kronor, *lotten B* med en areal av omkring 0.2290 hektar och ett saluvärde av 200 kronor, *lotten C* med en areal av omkring 0.3120 hektar och ett saluvärde av 750 kronor, *lotten D* med en areal av omkring 0.3050 hektar och ett saluvärde av 360 kronor, *lotten E* med en areal av omkring 0.1740 hektar och ett saluvärde av 650 kronor och *lotten F* med en areal av omkring 0.0310 hektar och ett saluvärde av 310 kronor, med hembuds rätt jämligt 10 § förordningen för Karl Fredrik Hedlund till *lotten A*, för Tilda Vilhelmina Nordström till *lotten B*, för Karl Helmer Bergström till *lotten C*, för delägarna i dödsboet efter Anders Gustaf Schollin till *lotten D*, för Karl Oskar Bergvall till *lotten E* och för Klas Persson till *lotten F*; skolande vid försäljningen i övrigt iakttagas *beträffande samtliga lotter att* lotterna överlåtas i det skick, vari de vid tillträdet befinnas, *och att köparna äro skyldiga att dels omedelbart efter köpens avslutande föranstalta om lotternas avstyckning, som skall av köparna bekostas, dels ock tåla de jämkningar i lotternas gränser och eljest, vilka kunna komma att vid avstyckningen bestämmas, beträffande lotterna A, B, C, D och E att* lotterna medgivnas rätt till utfartsväg över stamfastigheten, *beträffande lotterna A, B, C och D att* i köpen ej ingå enskilda tillhöriga, å lotterna befintliga byggnader och anläggningar *och att köparna äro skyldiga tåla skada och intrång, som förorsakas lotterna genom över desamma framdragna elektriska ledningar, samt beträffande lotten F att* lotten avstyckas för sammanläggning med fastigheterna Lisselmågtorpet 2³⁰ och 2³³.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Knut von Horn.